

ACC. N:R M. 14065: 1-4.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: f. d. lantbrukare

Härad: Västbo

Alfred Sjoberg. (f. 1877.)

Adress: Lanna

Socken: Kulltorp

Berättat av: <sup>upptecknarens farfar</sup>  
lantbr. Johannes Nilsson, Lanna

Uppteckningsår: 1953

Född år ..... i .....

Lager om druck och mjölk. s. 1-4.

M.14065. sid. 5

FOLKLIVSARKIVET  
Institutionen för folksämsforsk-  
ning vid Lunds universitet

Folklivsarkivet,

Lund.

Någon saga av samma art, som de i speciala  
frågelistan omnämnda danska om Draken och Tjuren, har jag inte hört berättas  
här på orten. Men i min barndom brukade min farfar lantbrukare Johannes  
Nilsson i Lanna Nästagård i Kulltorps socken, berätta för mig en saga som  
i någon mån liknade den danska. Hakallade sin saga Draken och Uroxen.  
Som jag nedskrivit ur minnet och bifogar härmed. Sagan är inte att  
manföra till de vanliga frågelistorna. Min farfar ovannämnde Johannes  
Nilsson var äkta historiegubb, efter vilken jag minnes en mängd sagor och  
sägner här från Lanna som är ett uråldrigt samhälle med bebyggelse från  
hedenhös.

Alfr. Sjöberg.

Lanna den 23 juli 1953.

*P. S. Glömda att bifoga detta brev då jag  
insände mitt senaste bidrag till  
arkivet. Det skulle förtjänligt att av  
bidragen. D. S.*

Småland, Västbo, Kulltorp, uppt. 1953.

Uppt. av f.d.lantbr. Alfr. Sjöberg, Lanna f. 1877

Ber. av uppt. farfar, lantbr. Johannes Nilsson, Lanna

*Alfr*  
d. 30/10-53.  
Brev 13/6 1956.  
H. A.

För många många hundra år sedan, då sjön Bolmen var mycket större, då flymossen var en del av densamma vars vågor slog mot Lanna backarna i Kulltorp. Då den lilla sumpiga Hålmossen i Fällerna i Lannaskogen var en vik av samma sjö. Låg och ligger ännu <sup>nu</sup> en ~~en~~ långslutande höjd med en ganska stor klippa vid vikens innersida. Här på denna höjd hade vikingahövdingen Arngrim Stortand sin borg. Han kallades Stortand för sina två stora breda framtänder. Arngrim var en väldig viking och kämpe som med sina tappra män varje sommar drogo i härnad till främmande länder och vände åter med rikt byte. På vintern sutto hövdingen med sina bärsärkar på borgen fördrivande <sup>tiderna</sup> ~~tid~~ med krigiska lekar och mjöddrickande medan harpolekaren Fale till harpans ~~toner~~ toner besjöng deras bragder. Arngrim hade rövat sig en brud i Frisland, en besegrad hövdings dotter, med vilken levde lycklig blott två år sedan hon givit livet åt en dotter. Han sörjde djupt sin make, ty hon hade blivit honom mycket kär. Han hade sedan ingen ro utan låg ständigt i härnad. Vårdsnaden av dottern hade han överlämnat åt sin gamle trogne Björn och ~~hans~~ hans hustu Brynhilda. Hos dessa båda gamla växte den unga Sigyn upp till en skön hurtig ungmö. Hon lärde sig många konster och hårdande

idrotter och svärdslekar. Tillsammans med unga Ivar, Björn

Björn och Brynhildas son, fosterbrodern, strövade hon om-

kring i skog och mark plockande blommor och örter samt ja-

gande ekorrar och andra skogens smådjur. Eller roade sig

med att samla snäckor vid sjöstranden. Men med tiden blev

Ivar man och drog tillsammans med Arngrim och hans kämpar

ut på härnadståg till fjärran länder. Så småningom hade

den vänskap de unga hade för varandra övergått till kärlek,

och innan Ivar drog ut på vikingatåg hade de lovat varandra

trohet. Vid hemkomsten från sin första härnad, hade Ivar

med sig hem en liten lödorm, ej större än han kunde förva-

ras i en ask näver. Han skänkte den till sin käresta. Den

lilla ormen växte emellertid ganska fort. <sup>Arken</sup> Arken blev för ~~trän~~

trän varför han han släpptes ut i frihet. Han hade stor till

givenhet för sin härskarinna och följde henne vart hon gick

och sov om nätterna utanför hennes dörr. Men blev med tide

tiden farlig för omgivningen och det lades råd om hur man

skulle bli honom kvitt eller döda honom. Men de härdade

kämparna tvekade. Men så kom en dag en främmande viking

till borgen och erbjöd sig avliva besten. Men <sup>i</sup> belöning for-

drade han den unga Sigyn. Efter lång tvekan måste Arngrim

med sorg i hjärtat och till Sigyns förtvivlan gå med på

vilkoret. Ormen för varje dag blev allt vildare. Hver som

Den fämmande vikinge kallade sig, fångade en uroxe i skog-  
 gen och tvingade denne till lydnad efter många dagars hårda

strider. Han fick denne vilde uroxe så tam att han kunde

ridande på dennes rygg föra honom vart han ville. Han red

därför varje dag och sökte retas med draken, men vek undan

nå det började bli alvar. Men så en dag drog Hervor på sig

huden av en dödad varg som klädnad, en hinna av vargens

magsäck band han över huvud och hals sedan han för att

inte tappa modet under striden, förtärt vargens hjärta.

Det blev en fruktansvärd strid. Då Hervor sålunda utrustad

sittande på oxens rygg och med det långa spjutet i sin

hand angrep draken. Trots all sin smidighet kunde denne

inte få hugg på oxen trots denne gång på gång sänkte sina

vassa horn i drakens kropp. Denne sprutade sitt etter så

våldsamt att över de stridande, dessa liksom insveptes i

en tät dimma och slog med svansen <sup>de</sup>marken darrade medan

uroxen med ett hemskt bölande sparkade upp stora stenar

och torvor, Men Hervor satt sömtväxt på dennes rygg med

spjutet färdig att stöta i drakens huvud eller hjärta.

Men så lyckades draken med ett hastigt hugg i oxens sida

att tarmarna föllo ut. I samma stund passade Hervor på att

ränna sitt spjut i drakens hjärta och oxen ~~sänkte~~ sänkte sina

långa horn i drakens sida. I sin dödsvända slingrade nu

draken sin långa svans om <sup>en</sup>si-fiendes kropp i en kraftigt

omfamning. Denne nu så gott som vanmäktige föll omkull och drog hervor med sig i fallet, omslingrad som även han var av av drakens svans. I fallet och under den långa kampen hade de kommit allt närmare stränden, som här var bräddjup, för att slutligen störta ned i djupet allesamman. Och där blott några uppstigande bublor på vattenytan vittnade om vad som inträffat. Ännu i dag kallas en nästan bottenlös gytjehåla i Hålmossen för "kohålet". Namnet kan ha sin härledning av att många kor eller annan boskap gick ner sig i denna håla, på den tid det var brukligt att beta på storskogen.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforskning  
vid Lunds universitet